

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6

În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:

Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 12/24 Maiu 1891

Nr. 19

1909
1891
= 33

Carol I. Regele României.

O dă

la jubileul de 25 ani al suirii pe tron a Maiestății Sale Regelui
Carol I. al României

10/22 Maiu 1891.

De

Zacharia Boiu.

Înaltă-Te, o, Românie,
Gătesce-Te de sărbători,
Îmbracă-Te cu bucurie,
Încununează-Te cu flori;
Și dela munte pân' la mare
Să sune glasuri voinicesci,
Și din hotare în hotare
Să salte hore tineresci!

Căci eat' un veac a patra parte
Ați a plinit din sborul seu,
De când dup'a ursitei carte,
Semnată chiar de Dumnezeu,
Veni la Tine al Tău mire,
Destinul Tău, dorirea Ta,
Cu glorie, cu fericire
A Tale tēmples a 'ncununa!

Din veci, o țeară, ai fost frumoasă,
Ai fost o floare între flori,
Dar' fruntea Ta era nuoroasă,
Smerită stai între sorori;
Căci veacuri lungi de suferință
Purtai în piept suspinul Tău,
Nurind o tainică credință,
Sădită 'n el de Dumnezeu.

Credința, că al Tău părinte,
Traian cel mare, immortal,
Aici, între străine ginte,
Ți-a destinat un tron regal:
Regalul tron al vitejiei,
Al cugetului blând și nalt,
Al pietății, curăției,
Nefrânt, ca stânca de basalt.

Și dup'a ăilelor plinire
Credința Ta se întrupă:
Din spre apus un mândru mire
Dojos la tine alergă;
Tu fiica Romei vecinic june,
El al Germaniei surcel;
Veturii Tu avēnd străbune,
Luise și Auguste El.

Și nuntă mare veselia
Găti atunci l'ai sei iubiți,
Mai mare Carol-România
Sērbează astăzi fericiti;
Căci mii de germeni d'aspirare
Atunci câmpia 'mpodobiau,
Ați secerișul este mare,
Și snopi de snopi pe agrii stau!

Întrunirea e putere! dis-a cântărețul Tău,
Profețind de preste Milcov pietosul seu credeu;
Întrunirea e putere! repeți, o, Românie,
Deal și vale, șes și munte, în extas de bucurie.

Și coroana ne 'ntinată, carea Stefan o purtă,
Dise cătră cea de rațe, ce Mihaiu o ilustră:
Două pepturi, două inimi, două foeri de frăție,
Să 'ntrunim a noastre doruri într'o sfântă armonie!

Și Moldova generoasă tinde mâna sa de sor,
Muntenia grațioasă o cuprinde 'n tainic dor,
Și se jură sub boltimea cerului, ce le scutesce,
Că în veci, în veci sânt una, nimeni nu le despărțese!

Și bătrânii ce 'ntruniră, ce-i de bine a sfătul,
Și ostașii se 'nfrățiră, pentru țeară a muri:
Preste bourul puterei plană vulturul mării,
Și sub scutul lor rēsare era nouă a 'nfrățirei.

Liniștit d'acum plugarul liber ar' al seu locșor,
Și păstorul mână turma la pășune, la isvor;
Chiar pustia par'că 'nvie; eată sate din ogoare,
Și cetății cu 'nalte ziduri strălucind măreț în soare!

Din amvon și din catedră curge-al binelui cuvēt,
Restrul și tribuna școală pre cel drept dela pământ;
Munca merge mână 'n mână în frumoasă emulare,
Și mai mare și mai tare par'că este fiecare.

Ear' când inimicul tinde patria sfântă a lovī,
Domnul strigă: Sus la arme, dragi ai României fii!
Și un foc de 'nsuflețire sboară nevedut prin țeară,
Și: *La arme!* sună 'n mare, *Arme!* munții rēsunară.

Și plugarul dela grâne, și păstorul dela oi,
Și școlarul dela carte, toți se simt unul ca doi,
Și se string sub steagul țerei, ce se 'naltă cu mândrie,
Și cântând se duc la luptă, ca la d'albă veselie.

Rahova, Smardan și Plevna și-a Balcanilor câmpii
Spun la țeară, spun la lume de înalte vitejii;
Ear' în fruntea oastei june merge Carol Înțeleptul,
Și la gloanțele dușmane primul El ofere peptul.

Dar' în țeară este pace și al Doamnei sceptru blând
Dela margini pân' la margini suferințe alinând.
Mama țerei e *Elisa*, ăiua noaptea Ea veghează:
Da, *femeea* poartă casa, când *bărbatul* absentează.

Înălțimea princiară, uceniță lui Christos,
Ea încinge ștergătoriul, a servi pre cei de jos:
Pre ostași, ce poartă rane pentru patria iubită,
Pre eroi, ce 'n agonie pleacă fruntea obosită.

Și exemplul ei deschide a virtuților comori,
Și femeile plăpânde sânt tot ângeri iubitori;
Ba din bancele de școală se fac numai lucrătoare:
Pentru-a sângelui oprire curge-a pruncilor sudoare!

O momente de 'nălțare, când bărbați, femei, copii,
Emulează în virtute: cari de cari ai țerei fii!
O popor demn de vicață, ce jertfesci cu 'nsuflețire
Tot ce ai mai scump sub soare pentru-a patriei fericire! —

Luptele slobod aripa, și la Istru și Balcani
Se încinge dulce pace între cei-ce au fost dușmani;
Ear' din vitejescul sânge, ca o floare d'admiration,
Cresce-a patriei străbune mult dorita *Neatârnaire!*

Și din stele zugrăvită o icoană stă pe cer,
Și pe fruntea României cade ca un sfânt mister:
E *coroana ei regală*, ce plângend în fericire
O aduce scumpă zestre la al seu eroic mire.

Umbrele străbune sfarmă secularul lor mormēt,
Binecuvētând nepoții cu al cerului cuvēt;
Preste fața României ride-al fericirei soare,
Și a Domnului mărire umple țeara de splendoare.

Orologiul lumii sună ați al seclului pătrar,
De când *Carol-România* una s'au făcut prin dar;
O sublimă înșoțire, bucură-Te și săltează:
Opera mânilor Tale viuă e și 'n veac vieueză!

Cântece vesele cerul p[et]rundă,
 Vinul ca apele curgă în undă;
 Trâmbițe dee ađi glasuri înalte,
 Horele 'ntindă-se, lumea s[ă] salte;
 Nuntă măreață e, haideți la masă:
Mire e Regele, Țeara mireasă!

Cupele spumege: Mulți ani trăească
 Cei-ce ađi iubilă, crească, 'nflorească!
 Regele, ducele țerei la bine,
Carol, o seclule, meargă cu tine;
 Și-una cu-alesul T[ă]u, o *România*,
 Fie toți fiii T[ă]i numai frăției!

Dece Main

điua iubilară a regelui României.

(Cu trei portrete).

La 10 Maiu al acestui an un pătrar de secol s'a împlinit, de când Carol de Hohenzollern

'și-a ținut întrarea festivă în capitala României, ca Domn nou ales cu dreptul de ereditate al principatului român dela Dunărea-de-jos. Aniversarea a douăzeci-și-cincia a unui eveniment mai memorabil se serbează în vieța privată, cetățenească, literară, cu atât mai virtos va trebui s[er]bată în vieța publică a unui stat aniversarea a douăzeci-și-cincia a đilei, în care alesul țerei a luat în posesiune tronul, pre care țeara 'i-l-a oferit, pentru-că de un astfel de eveniment de regulă atiră dezvoltarea ulterioară spre bine sau spre rău a țerii, după-cum bun sau rău este cel ales. Pentru România însă această đă are o înscm[en]tate cu totul particulară, pentru-că cu ea se începe o

epocă nouă în vieța poporului și a statului român. Cu ea s'a reluat „șirul evenimentelor mari și rostul istoric al națiunii“, cu ea a luat trup și ființă consolidarea și organisarea statului român, cu ea s'a făcut începutul unei noue înălțări, care a avut ca rezultat proclamarea independenței la 10 Maiu 1878, proclamarea țerei de regat și încoronarea principelui Carol de rege la 10 Maiu 1881, cu ea în fine descendenții legionarilor romani, așeđați de legendarul Radu-Negru și de Dragoș-Vodă pe câmpiile mănoase dintre Carpați, Dunăre și Prut,

'și-au reluat menirea lor istorică de a ridica la Dunărea-de-jos un stat modern, puternic, viguros, care s[ă] fie un bulevard al păcii, al ordinei și al civilizațiunei moderne.

Până se ajungă la începerea acestei mărețe

lucrări însă, prin multe încercări, prin grele suferințe au trebuit s[ă] treacă cele două principate Moldova și Valachia, căci, „oarba neunire“, a „pismei răutate“, a vecinilor nesățioasă poftă de cucerire, a semilunei urgie și trufie și a Domnilor deasă schimbare și nestatornicie, multă nefericire au adus asupra lor, mult sânge le-au silit s[ă] verse pentru interese meschine și pe timp îndelungat le-au făcut s[ă] uite de a lor istorică menire. Mai ales însă îndelungata și rușinoasa domnire străină a grecilor fanarioți, demoralizați și demoralizatori, lipsiți de aspirațiuni ideale, generoase naționale, politice și culturale, și omoritori ai acestor aspirațiuni la poporul, ce fusese

Elisaveta, Regina României.

dat pradă stăpânirii lor, jefuiți și jefuitori nu odată au adus aceste frumoase, dar' nefericite țeri la abisul peirei, la ruin moral, intelectual și material. Greu gema poporul sub acest jug asupritor pus în g[ut]ul lui de veneticii din Fanar, ocrotiți și susținuți de năpraznica putere turcească, batjocurit era el și limba lui de aceia, care din seul lui se hrăneau și pe spatelul lui se înălțau, și hulit era de străini din pricina nevrednicilor și netrebnicilor sei Domni.

Geniul națiunii însă, care în aceste timpuri stetea la pământ cu inima sfășiată, cu capul aco-

perit cu vëlul de doliu, la rațele soarelui civilizațiunii și al umanității, răsărit dela Apus, începând să prindă de nou la putere, își ridică de nou fruntea din țărâna umilită și-și luă earăși sborul cătră civilizația, dela care alții îl alungaseră. Un Lazar aruncă la începutul acestui secol în pepturile reci și amorțite ale Românilor din principate schinteia iubirei de limbă, de neam și de țeară, un Tudor Vladimirescu prin un îndrăsneț avânt spulberă la 1821 domnia străină, și pregătește calea pentru reintroducerea Domniei române, Eliașii, Alexandrii și Bolintinenii le deschid și le arată drumul, care duce în cetatea luminoasă a culturii intelectuale și morale, Bălcescii, Brătenii, Cogălnicenii le desfășură înaintea ochilor uimiți mărirea trecutului, groaznica lor cădere, și noua lor înălțare și menire politică, socială și civilisatorică. Revoluția română dela 1848 este prima dovadă despre revenirea la conștiința de sine a poporului din principate, ear' anii ce au urmat imediat marelui războiu oriental dela 1854 al puterilor europene centrale și al Turciei în contra Rusiei, au dovedit, că acest popor, cu o admirabilă pătundere a cunoscut unde zace rădăcina relelor seculare, ce 'l-a bântuit, și cu firmă hotărîre și neclintită stăruință s'a apucat să delătore relele trecutului și să-și croiască calea care să-l ducă la realizarea menirii lui istorice.

Divanul ad hoc, adunarea notabililor români din 1857, atât cel din Moldova cât și cel din Muntenia, care avea să răspundă la întrebarea marilor puteri europene asupra dorințelor și trebuințelor țerii, dădură acest răspuns în un întreg program de reconstituire a statului lor și în dreapta judecată asupra principalelor cauze a celor mai mari nefericiri din trecut: neunirea dintre cele două principate și deasa schimbare de Domni în urma sistemului electiv, cerură înainte de toate: Unirea celor două principate în o singură monarhie constituțională ereditară, și punerea în fruntea ei a unui principe străin din una din familiile domnitoare din marile staturi europene. Mari lupte însă a costat, până-ce această legitimă dorință a principatelor să fie sancționată de puterile europene. Din afară fură atacați cu înverșunare, în lăuntru se aflară mărginiți aderenți ai stării lucrurilor din trecut. Națiunea însă nu șovăi, firmă în convingerile sale despre dreptatea și sfințenia cauzei, ce o apără, ea nu dete nici un pas înderțul amenințării, ci așteptă cu răbdare și stăruind, până-ce în urmă Convenția puterilor dela 1858 acordă principatelor dreptul unei administrații naționale, independente, sub garanția puterilor europene, dar' în același timp le lăsă tot sub suzeranitatea Porții otomane, care avea dreptul să pretindă un tribut, să dea principelui ales investițiune și se țină legată de soartea

sa țeri, „cu care nu era legată nici prin misiunea culturală a trecutului, nici prin aceea a viitorului“. Puțin fû ce li-se dete, și grea condiția sub care li-se dete. Românii primiră și atât, dar' din conștiința lor nu se depărtă pe un moment aspirațiunea, care prin rostul lui C. Hurmuzachi astfel se înfățișă: „Noi cerem unirea Principatelor, pentru-că ea este un mijloc de întărire națională, politică, morală și materială“, o cerem, pentru-că: „Unirea dă tărie, tăria dă siguranță, siguranța dă încredere, încrederea dă suflet și sbor comerțului și civilizației. Dorim unirea, pentru-că nu mai voim să fim pomul discordiei între puteri rivale, nu voim să vedem legioane de candidați la Domnie, nu voim ca Domni să fie posesori, care se grăbesc a se folosi de scurtul termin al posesiei până-ce nu-l răstoarnă alt amator de Domnie“. Și dorința aceasta atât de puternică faptă s'a făcut, căci poporul român hotărî, ca să aibă numai un singur Domn, și la 5 Ianuarie 1859 cei din Moldova și la 24 Ianuarie cei din Valachia aleseră Domn pre unul și același, pre Alexandru Ioan Cuza.

Alegerea abia la 1864 fû recunoscută de puteri prin un act internațional, care dete totodată țerii dreptul de a modifica sau schimba de aci înainte legile administrațiunii sale interne prin concursul legal al tuturor puterilor stabilite și fără nici o intervențiune, dar' totuși lipsind încă suveranitatea în toată deplinătatea ei, edificiul nu era terminat, viitorul nu avea stabilitate. Adunarea electivă din 1859 „înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor“ declarase că: „Unirea principatelor într'un singur stat și sub un principe străin din familiile domnitoare ale Europei, cerută în unanimitate de adunările ad hoc în memorabilele zile dela 7 și 9 Octomvrie 1857, a fost, este și va fi dorința cea mai vie, cea mai aprinsă, cea mai generală a nației române“, și la 1866, după-ce la 11 Februarie se întâmplă detronarea lui Cuza se simți în toată puterea cuvântului îndreptățirea acelei „aprinse dorințe“, căci cele mai îndrăsnețe încercări se făcură, chiar în conferința dela Paris, întrunită din acest incident, a nimici concesiile de mai înainte și a introduce earăși separarea, „ca mai corespunzătoare intereselor principatelor“. Dar' națiunea nu șovăi, ea nu perdù din vedere ținta cătră care nizuia, ci cu energia caracteristică celui plin de vigoare, făcù ultimul pas decisiv în această direcție și la 10 Maiu 1866 puse Domn al țerii unite, cu drept de ereditate, pre Carol de Hohenzollern. „Dorința aprinsă“ a divanurilor ad hoc realitate s'a făcut în toată întinderea ei și prin realizarea aceasta România s'a înălțat și s'a întărit preste speranțele tuturor.

Alesul națiunei făcând la 10 Maiu 1866 intrarea solemnă în capitala României, în cuvântul rostit în Camera Deputaților, țise între altele:

„Punând piciorul pe acest pământ sacru, am și devenit Român. Primirea plebiscitului îmi impune, o știu, mari datorii; sper că-Mi va fi dat a le îndeplini. Eu vè aduc o inimă leală, cugetări drepte, o voință tare de a face binele, un devotament fără margini cătră noua mea patrie, și acel neînvins respect cătră lege, pre care l-am cules în exemplul alor mei.

„Cetățean astăzi, mâne, de va fi nevoe, soldat, Eu voi împărtași cu DVoastră soarta cea bună, ca și pe cea rea. Din acest moment totul este comun între noi: credeți în mine, precum cred eu în Domnia-Voastră!

„Singur numai Dumnezeu poate ști ceea-ce viitorul păstrează patriei noastre! Din parte-ne să ne mulțumim întru a ne face datoria. Sè ne întărim prin concordie! Sè unim puterile noastre spre a fi la înălțimea evenimentelor!“

Promisiunile solemne au devenit fapte în decursul pătrarului de secul de atunci și până acum. Cu devotamentul promis cătră noua sa patrie Domnul a făcut tot binele, cât l-a putut face, a spriginit din toate ale sale puteri țeara în progresul ce l-a făcut pe toate tere-nele; neînvinsul respect cătră lege l-a făcut cel mai conștient pázitor al constituției țerei, ca om a dovedit totdeauna bunăvoință cătră toți, ca cetățean a fost tuturor exemplu viu întru împlinirea datoriilor cătră stat și desvoltarea progresivă sănătoasă a instituțiilor țerii, care a culminat în declara-rea independen-ței, sèvrșită la 10

Maiu 1877, și ca soldat, viteaz între vitezi, a dobândit pe câmpul de luptă coroana regală, cu care s'a încoronat la 10 Maiu 1881.

Prin toate aceste ale sale virtuți el a pus țeara pe calea adevăratului progres, pe calea, care o duce mai sigur la împlinirea misiunii sale ca factor civilisator în Orient, pe calea, care din principatele nebăgate în seamă de odinioară, a făcut un stat modern, care decătră vecini este întimpinat cu stimă, respect și încredere.

Dar' toate aceste eminente calități, cu care primul rege a înfrumșetă tronul țerii fraților nostri, n'ar fi ajuns sè realizeze pe deplin dorul aprins al divanurilor ad hoc de odinioară și legitimele așteptări ale țerei, care stabilitate voiau să aibă: „pentru-că dese schimbări ale Domnilor au împedecat propășirea morală și materială, ba chiar și neatîrnarea guvernelor Principatelor, și pentru-că numai moștenirea dă stabilitate“.

Ferdinand,
presumptivul moștenitor al tronului României.

De aceea încă în toamna anului 1879 Principele aduse la cunoștința națiunii, că idea principală, care o a condus la chiemarea pe tron a unui principe străin, adecă: întemeierea unei dinastii, este și ea realizată. „Sunt fericit“, și se dăse dînsul, „a pute da poporului meu garanția pentru ordine și stabilitate, de care are atâta lipsă pentru viitorul seu, vestind națiunii, că am sèrbat logodna mea cu princessa Elisaveta de Wied, născută la 29 Decembrie 1843“. Ear' după nunta sèrbată cu mari festivități la 15 Noemvrie în

Neuwied, princessa Elisaveta puse la 22 Noemvrie, dimpreună cu augustul seu soț, pentru primadată piciorul pe pământ românesc. „O frumoasă chiemare te așteaptă“, îi și se dăse principele la logodnă, „sè verși cu blândețe balsamul mângâierii, unde eu voi fi fost prea aspru, și sè te poți ruga pentru toți“, chiemare, pre care nime n'a împlinit-o mai cu scumpătate, decât ea. Prietenoasă cătră toți, voioasă dela fire, și plină de grații, ea dela prima ivire în noua sa patrie cucerise inimile tuturor și alipite i-au remas până în ziua de azi.

Natură impresionabilă, spirit per eminentiam artistic, dotată cu o inimă de aur și cu o fantasie vie și bogată, princessa, regina de mai târziu, a îmbrățișat cu căldură noua sa patrie, și alătura

cu soțul seu a lucrat fără oboseală la promovarea tuturor intereselor ei. Pentru o erescere mai îngrijită a fitoarelor mame, ea a înființat școale, sau a oferit puternicul seu sprigin pentru înflorirea celor existente; pentru promovarea dreptei apărări a tot ce este din țeară, și pentru promovarea industriei de casă a introdus la Curte pitorescul costum românesc; pentru promovarea și cultivarea simțului artistic cu mâna proprie a împodobit cu picturi, odăjdii și cărți, cel mai vestit monument român de arhitectură, biserica din Curtea de Argeș, și a dat spriginul seu puternic pentru cultivarea ulterioară, multora, care aveau talent și aptitudini artistice; pentru a întări legăturile familiare, ea a premers și premerge cu exemplu luminat; pentru a da tinerei literaturii române lustrul cuvenit, s'a încungiurat cu cele mai alese puteri literare și științifice, și a promovat puternic gustul clasei alese române pentru produsele literaturii proprii; ear' pentru a face cunoscută această literatură națională la lumea cultă din Germania, și mai ales pentru a-i descoperi minunatele produse ale literaturii populare române, ea a tradus și publicat lucrări alese de ale poezilor noștri naționali, a cules cele mai însemnate tradițiuni istorice și naționale ale poporului și le-a prezentat în forma atrăgătoare a „Povestilor Peșului“ și a „Povestilor din secolii trecuți“ („Peleschmärchen“ și „Durch die Jahrhunderte“) publicului celui mare literar străin, și a prelucrat altele din ele ca „Vîrful cu dor“, „Neaga“ și „Meșterul Manole“ în formă de opere musicale sau drame. Mai presus de toate însă inima ei nobilă s'au arătat în toată a ei splendoare, când pe timpul războiului din 1877—1878 cu admirabilă energie și stăruință, cu neîntrecută lăpădare de sine și devotament îngrijia de ajutoare de tot felul pentru armata ce se afla pe câmpul de războiu, și pentru alinarea suferințelor celor răniți și a familiilor văduvite de crâncenul războiu.

„Mama răniților“, epitetul ce atunci i-s'a dat nobilei și generoasei Doamne, exprimă cu plasticitate proprie spiritului poporului, grațitudinea ce acesta a conservat în inima sa aceleia, care dela înălțimea tronului, în timp de pace și în timp de războiu a fost și este nu numai o podoabă a soțului seu, ci o podoabă și binefăcătoare a țerei întregi.

Una din cele mai glorioase pagini ale istoriei române, scrisă cu spada vitejească pe timpul Domniei lui Carol și a Elisavetei, a fost și va fi cea a războiului dela 1877—78, în care ostașii români au încărcat de mărime țeara, pre Domn și pre sine, au dat țerii neatîrnarea, și țerii și Domnului regatul.

Încercările și stăruințele făcute prelungă Înalta Poartă și prelungă Puterile garante pentru a se

recunoască neutralitatea teritorului român remaseră zadarnice și România, tractată cu nepăsare, ba chiar neprietenos și vrășmășesce din partea Turciei, din considerațiuni morale, ale menirii sale de civilizațiune și de progres cum și din considerare la simțul propriei sale demnități și conservări, se vedu necesitatea a se pune în partea Rusiei în contra Turciei, încheiând cu Rusia convenția dela 4 (16) Aprilie, care asigură României sârbătorește întregitatea teritorului actual, convenție, care însă după războiu fu chiar de Rusia călcată în mod revoltător. Trupele române remaseră în defensivă până-când bombardarea din Vidin a orașului românesc Calafat, întemplată la 8 Maiu, au rupt ultima legătură ce mai exista între Poarta suzerană și România. Corpurile legiuitoare proclamară independența țerei și astfel la 10 Maiu, a unsprezecea aniversare a suirei pe tron a Domnului Carol, s'a realizat visul secular al Românilor. Un nespus entusiasm cuprinse toate inimile, toți se declarau gata a scuti cu avutul și cu sângele lor libertatea și neatîrnarea, camerele pun la dispozițiune 10 milioane lei pentru primele cheltuieli de războiu și autorisează contragerea unui împrumut de 30 milioane lei, Domnitorul însuși dă o sută mii lei pentru misa de campanie a oficerilor.

În ordinul de Ți adresat armatei în aceeași Ți Domnul Țise oficerilor, suboficerilor, caporalilor și soldaților următoarele:

„În momentele grave, prin care trece țeara noastră România întregă are ochii Țintiți asupra voastră; ea pune în voi toate speranțele sale.

„În oara luptei aveți înaintea voastră faptele bătrânilor oșteni români; aduceți-vă aminte, că sînteți urmașii eroilor dela Rahova și dela Călugăreni.

„Drapelul sub care luptați este în mijlocul vostru însași imaginea Patriei, urmați-l dar' vitejesce, și când odată laurii păcii vor reînverzi pe munții și câmpiile României, Patria, cu recunoștință, va înscrie numele bravilor ei apărători pe frontispiciul edificiului independenței române.

„Domnul vostru vă urmăresce cu mândrie. El în curînd va fi în mijlocul vostru, în fruntea voastră. Causa ce vă este încredințată este o sfântă cauză. Cu noi dar' va fi Dumnezeu, cu noi va fi victoria“.

Războiul era dar' început și se continuă cu toate grozăviile sale. Multe inimi căutau înclăștate în urma tinerei armate române, care trecea Dunărea în contra inamicului, pentru-că aproape de un secol și jumătate ostaș român nu mai stătuse în luptă deschisă. Fi-va ea oare în stare să ese cu cinste din greaua misiune ce a luat asupra-și? Dar' Domnul țerii, care în acele grave împregiurări avea înainte de toate a îngrijii de afacerile politice ale statului, grăbi a se pune, conform promisiunii, în fruntea ostașilor sei; în curînd tinerii ostași români întrecură în vitejie chiar trupele de elită rusesci, ba în cele din urmă fură chemați se scape din inevitabilul pericol pre aliații lor ruși, care mai nainte căutau cu dispreț la ei

și cu neîncredere în hărnicia lor ostășească. Și ei grăbiră a face acest onorific serviciu, și cum 'l-au făcut, istoria mărturisește! Căci numai prin vitejia lor succese a lua în fine la 28 Noemvrie ultimele întărituri ale Plevnei, a sili armata turcească la capitulare, a face astfel cu puțință la 29 Noemvrie intrarea triumfală în acest oraș a armatei aliaților, a pregăti astfel apropiata terminare a războiului.

Cu mândrie îndreptătită putu deci la 2 Decembrie 1877 să țină Marele Căpitan al oștirii românesce ostașilor sei:

„Ostași! Străduințele voastre, nobilele și eroicele suferințe ce ați îngăduit, sacrificiile generoase ce ați făcut cu sângele și viața voastră, toate aceste au fost încununate în ziua, în care îngrozitoarea Plevna a căzut înaintea vitejiei voastre....

„Povestea faptelor mărețe ale trecutului, voi ați îmbogățit-o cu povestea faptelor nu mai puțin mari ce ați săvârșit, și cartea veacurilor va păstra pe neștersele ei foi numele acestor fapte, alături de numele vostru....

„În numele Țerii, Domnul și căpetenia voastră vă mulțumesc și vă dă fiecărui din voi sufleteasca îmbrățișare a vitejilor“.

Pacea fiind în urmă încheiată, glorioasa oștire română se întoarse în frunte cu gloriosul său Căpitan earăși în patrie, și după un șir de grele lupte pe terenul diplomației, în contra aliatului său ingrât de ieri, România își vedu în fine prin congresul din Berlin recunoscută la 13 Iulie 1878 independența. La 26 Martie 1881 Corpurile legiuitoare proclamară România regat, și, urmând în curând și recunoascerea Puterilor, la 10 Maiu 1881, a cincisprădecea aniversare a suirei lui Carol I. pe tronul român, noul rege își puse pe cap coroana regală, făcută din oțelul unui tun cucerit dela Turci la luarea Plevnei.

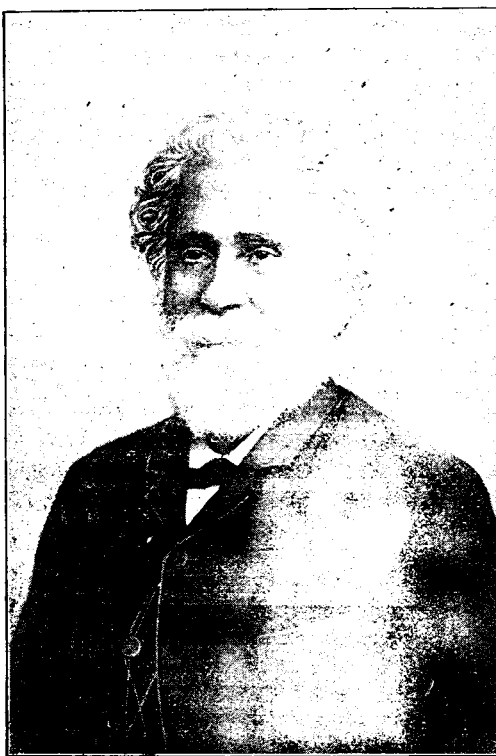
Astfel, prin stăruință bărbătească, prin muncă neobosită, prin înțelepciunea Domnului și a națiunii, visurile și speranțele poporului mult încercat din umiltele Principate de odinioară, cu toate pedecile și greutatețile, fiintă s'a făcut!

Un nuor însă totuși mai arunca o umbră de serioase îngrijiri asupra căpeteniei statului și a națiunii. Însoțirea părechii regale nu fusese binecuvântată cu moștenitori. Și deoarece conform art. din Constituția țerii dela 1866, succesiunea la tron e admisă numai în linia bărbătească, atât regele cât și regina cu abnegațiunea, care 'i carac-

terisează, stăruiră pentru definitivă regulare și a succesiunii pe tron. După-ce fratele mai bătrân al regelui Carol, Leopold, precum și fiul mai bătrân al acestuia, Wilhelm, principele ereditar de Hohenzollern, renunțară prin acte formale la tronul României, la care erau chieși în virtutea constituției, succesiunea trecu asupra fiului mai tiner al principelui Leopold, asupra nepotului regelui, Ferdinand, născut la anul 1865. În ședința dela 26 Martie 1889 se făcu în Senat declarațiunea, că prințul Ferdinand va veni încă în decursul primăverii în țeară pentru a ocupa în Senat locul, ce 'i-se cuvine ca moștenitor al tronului, ear' Senatul luă concludul, ca numele moștenitorului să se introducă conform constituției, în fruntea consemnării membrilor sei sub

numele „Principele Ferdinand al României“. După sosirea în țeară, principele Ferdinand fiu, la 10 Maiu 1889, introdus sărbătorește în Senatul României.

Prin aceasta s'a împlinit și cea din urmă din dorințele aprinse ale națiunii, exprimate în Divanurile ad hoc din 1857, dorința după stabilitate prin moștenirea tronului, și cu drept cuvânt dar' țeara, care sub conducerea înțeleaptă, și prin devotamentul Domnitorului său, 'și-a vedu atât de cu prisosință realizate toate ale sale legitime dorințe și aspirațiuni, a sărbătorit și sărbătorește ziua de 10 Maiu, aniversara a douăzeci-și-cincia, dela suirea pe tronul României a Domnului Carol I.

Ioan C. Brătianu.

†
I. C. Brătianu.

(Cu portret).

Providențialul bărbat de stat al României, „înalta și nobila expresiune a celui mai pur patriotism“, apărătorul neadormit al libertăților patriei sale, cel mai luminat susțitor al românismului, Ioan C. Brătianu, de al cărui nume sunt legate cele mai frumoase momente din opera de regenerare a poporului român și de reorganizare a patriei sale, nu mai este între cei vii. La mormântul lui plâng și jelesc nu numai prietenii și soții sei de luptă, nu numai poporul român din regat, ci Românii de pretutindeni, pentru-că tuturor le-a fost dat să se bucure de rațele învietoare, care au purces din activitatea lui, și nu este vr'un moment mai însemnat în istoria contemporană a neamului nostru, care să nu fie legat de numele lui.

Fiul de boier, dînsul a fost unul din cei d'ântei, care s'a lăpădat de privilegiile boieresci și a luptat pentru egala îndreptățire a tuturor cetățenilor și dela 1848, când a pășit mai întei pe scena vieții publice, atât ca membru în guvern, cât și ca simplu cetățean, atât în

țeară, cât și ca exilat pe timp mai îndelungat, el a lucrat neobosit pentru îmbunătățirea stării clasei țeranilor, „talpa țerii“, și pentru întărirea și înălțarea națiunii române. Ca deputat în divanul ad hoc, adunarea chemată a hotărîi despre soarta principatelor române după pacea dela Paris dela anul 1856, dînsul a fost unul dintre cei mai aprigi apărători ai ideii de unire a principatelor Muntenia și Moldova în un stat și al alegerii principelui Moldaviei, Alexandru I. Cuza, ca domn al ambelor principate. După-ce însuși alesul principe n'a satisfăcut așteptărilor puse de țeară întrînsul și a fost detronat în Faur 1866, Brătianu a fost, care, ca cel mai călduros spriginitor al ideii instituirii unui principe ereditar din o familie domnitoare străină, a condus negociațiunile, al căror rezultat a fost alegerea principelui Carol de Hohenzollern de principe al României. Și în vara aceluia an dînsul și intră în țeară cu Alesul națiunii, urzind astfel începutul unei stări de lucruri, care pe frații nostri i-au înălțat din treaptă în treaptă, le-a dobândit încrederea lumii, și i-a pus ca stat în rîndul staturilor, care au menire civilizatorică și un mult promițător viitor. Dece ani mai în urmă, la anul 1877, tot dînsul a fost, care cu neclintită încredere în virtuțile răsboinice ale poporului român, a îndemnat la participarea Românilor în răsboiul ruso-turc alături de Rușii, și ca ministru de răsboiu prin neobosită și înțeleaptă activitate acasă și pe câmpul de răsboiu, a sciut să facă, ca oastea română să îndure cât mai puține suferințe și se poată săvîrși sub conducerea Căpitanului său, Domnului țerii, vitejile, care tuturor ni-a umplut inimile de bucurie și mândrie și au ridicat prestigiul neamului românesc întreg. Deodată cu începerea răsboiului Camerele proclamară la propunerea guvernului în frunte cu Ioan Brătianu, independența României, și după-ce prin luptele glorioase de pe câmpiile bulgare această independență își primi botezul de sînge, Ioan Brătianu fî, care la 1881 puse pe capul viteazului Domn coroana regală, făcută din oțelul tunurilor cucerite înaintea Plevnei înfricoșate. Noului rege, ca și mai nainte Principelui, remase credincios, luminat și desinteresat sfătuitor până la anul 1888.

Pătrunderea sa de bărbat de stat a produs apropierea noului regat de politica Puterilor apusene, și prin aceasta s'a inaugurat totodată și o politică înțeleaptă, prietenoasă între monarchia noastră și România, care este de folos nu numai țerilor, ci mai ales și noue Românilor de dincoaci de Carpați. Ear' ca stălp al românismului a fost totdeauna un călduros spriginitor al Românilor, care, neaflînd adăpost acasă la dînșii, căutau adăpost și ocrotire la frații lor din România. Prin aceasta multe existente s'au salvat, și mult rău s'a încungiuurat. Și prelungă gloria, care el a sciut să o așeze în giurul numelui de român, mai ales și această din urmă împregiurare a făcut numele lui atât de iubit, venerat și popular la noi Români de aici.

„Un mare gol s'a făcut în istoria și politica României“, dîcem dar' și noi cu dl. D. Sturdza, soțul seu de luptă și de principii, și mai adaugem, că o ireparabilă pierdere a îndurat și cauza românismului. Cu drept cuvînt dar' Români de pretutindenii plîng și jelesc după acest mare bărbat.

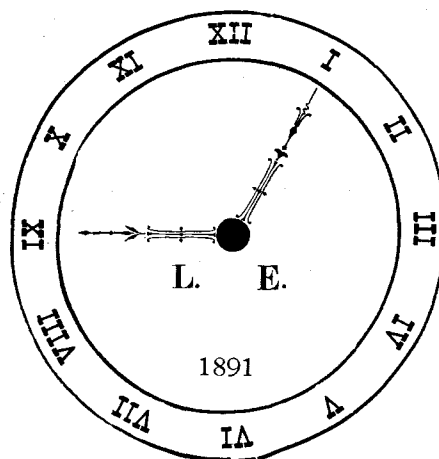
Cronica săptămânii.

— Iubileul de douăzeci-și-cinci de ani ai domniei regelui Carol al României a decurs strălucit. După docsologie, la care au asistat Maiestățile Lor și prinții Ferdinand și Wilhelm și după strălucita paradă militară au fost prezentate felicitările corpului diplomatic, ale corpurilor legiuitoare și ale autorităților superioare.

Dându-se sîrbării din capul locului caracterul unei sîrbări interne, curților străine nu li-s'au trimis invitațiuni. Din incidentul iubileului nobilul și generosul rege a întemeiat un frumos aședămînt spre binele tinerimii universitare dela toate facultățile din țeară, sub numirea: „Fundatiunea universitară Carol I.“ Scopul fundatiunii este de a procura studenților un loc de întrunire, înzestrat cu o bibliotecă totdeauna deschisă, unde vor pute să satisfacă iubirea lor de studii; de a veni în ajutorul celorla dintre dînșii, care întreprind lucrări speciale sub direcțiunea profesorilor, sau pentru tipărirea teselor, cum și a da subvențiunii acelora, care din lipsa de mijloace ar fi siliți să întrerupă studiile lor în dauna culturii generale a țerii. Spre îndeplinirea scopului regele dăruiesce o casă din fața palatului regal, în valoare de vr'o 300.000 franci, unde se va clădi cu chielteuală sa un palat, care va costa vr'o 500.000 franci, și adaugă încă suma de 200.000 franci în rentă română 5 la sută. — Înarmorîntarea marelui bărbat și marelui român Ioan C, Brătianu s'a făcut la 8 Maiu în Florica, moșia răposatului. Curtea regală a fost reprezentată priu principii Ferdinand și Wilhelm. Cetățeni din toate părțile țerii, în număr de preste 10.000 au venit să deo onorurile din urmă aceluia, care mai ales a contribuit a face din statul român aceea ce este ađi.

Orologiu magic.

De D. M.

Numerii dela I—XII. înlocuindu-se cu inițialele alor 12 cuvinte cu înțelesul de mai jos, să deo numele unui domnitor și a țerii lui.

Fiecare cuvînt se conține atâtea litere cât arată numărul și să aibă următorul înțeles:

I. O literă din alfabet. II. O măsură a timpului. III. Un rîu în Germania. IV. Un nume femeiesc. V. Mijlocul cel mai esențial, prin care se deosebesc popoarele. VI. Un rege egiptean. VII. Un nume bărbătesc. VIII. Locul unei bătălii glorioase în Grecia. IX. O țeiță a vechilor Greci. X. O floare. XI. Un oficiu. XII. O sciință.

Punctele din arătătoare să se înlocuească cu litere așa, ca cu lit. I. ca inițială și IX. ca literă finală să deo numele unei ilustre femei din timpul pres.nt. L. și E. indică data, ziua și luna unei mari festivități române; ear' toată ghicitura să deo numele unei părechi domnitoare, a țerii lor și o đî memorabilă din vieța lor.

Corespondența foi.

Eșirea numărului present al foaiei noastre s'a întârziat și cerem prin aceasta onoraților cititori scusele noastre. Voind a da, cu ocaziunea iubileului regelui României, portretele regelui, al reginei și al principelui moștenitor după cea mai nouă posă fotografică, am făcut o învoire cu editorul dela „Romänische Revue“, ca împreună și cu chielteuală comună se comandăm cliché-urile trebuincioase după fotografiile cele mai noue. „Romänische Revue“ tipărindu-se mai nainte decât foaia noastră, luasem înțelegerea ca, imediat după folosire, cliché-urile să ne fie trimise noue din partea dlor dela „Rom. Revue“, dar' în ziua de eșire a foaiei noastre (în 12) cliché-urile încă nu sosiseră, primindu-le noi aici abia în 14 l. c.